

Rehabilitācija

Rehabilitācija ir ieguldījums cilvēku kapitālā. Tā veicina veselības, ekonomisko un sociālo attīstību

Lai neaizkavētos veselības uzlabošanās, pacientam jāsaņem pēctecīga veselības aprūpe, tai skaitā atbilstoša rehabilitācija

Mīts

Rehabilitācija ir paredzēta tikai personām ar invaliditāti

Rehabilitācija ir ļoti specializēts pakalpojums, kas paredzēts sportistiem vai personām pēc traumas, lai atgrieztos darbā

Rehabilitācija ir elitārs veselības aprūpes pakalpojums, kuru var ignorēt

Fakts

Rehabilitācija nepieciešama ikvienam, kam ir akūti vai hroniski veselības traucējumi vai traumas, kas ierobežo funkcionēšanu

Rehabilitācija risina plaša cilvēku loka vajadzības visa mūža garumā

Rehabilitācija ir veselības aprūpes pamatsastāvdaļa, un tā ir arī bieži nepieciešama, lai sasniegtu un uzturētu labākus rezultātus pēc veselības problēmām

Ilgspējīgas Latvijas attīstības pamatā ir vesels un darbaspējīgs cilvēks

Nav konceptuālas pieejas rehabilitācijas jomas attīstībai

Finansējums rehabilitācijai aug, bet izmaiņas nejūt ne ārstniecības iestādes, ne pacienti

- Veselības ministrijai nav ilgtermiņa redzējuma, kā rehabilitāciju padarīt par būtisku un pilnvērtīgu veselības aprūpes turpinājumu
- Veselības ministrijai nav noteikusi prioritātes valsts apmaksātiem rehabilitācijas pakalpojumiem
- Veselības ministrijai nav noteikusi sasniedzamos rezultātus un kā tos mērīt
- Nav datu par pacientu vajadzībām un rehabilitācijas rezultātiem

ATBILDĪBA, ATKLĀTĪBA, ATTĪSTĪBA

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Rehabilitācijas pasākumi darbspēju saglabāšanai un atjaunošanai

Rehabilitācija ir ieguldījums cilvēku kapitālā, kas veicina veselības, ekonomisko un sociālo attīstību

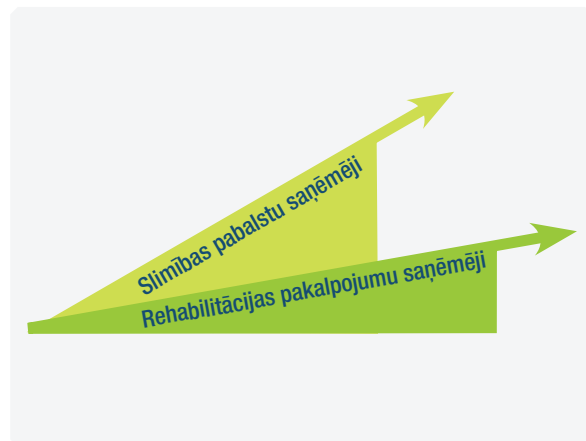
Rehabilitācija ir svarīga, lai cilvēki pēc iespējas ātrāk atlabtu un varētu atgriezties darbā

- Ne pacienti, ne ārstniecības iestādes neizjūt pozitīvas izmaiņas, kaut arī finansējums rehabilitācijai pieaug

- Pieaug darbnespējas gadījumu skaits
 - Arvien vairāk ilgstoši slimojošo
- Vairumā gadījumu darbnespēja ilgst līdz 12 nedēļām

- Slimības pabalstu saņēmēju skaits pieaug ātrāk nekā rehabilitācijas pakalpojumu saņēmēju skaits
- No visiem rehabilitācijas pakalpojumu saņēmējiem tikai 8 % ir slimības pabalstu saņēmēji darbspējīgā vecumā
- Vismazāk rehabilitācijas pakalpojumus saņem tie, kuriem darbnespēja ilgst līdz 12 nedēļām

Valsts kontroles ieteikumi
Veselības ministrijai

Valsts finansējumu rehabilitācijai plānot **prioritāri, pamatojoties uz slimībām, kas biežāk saistās ar nopietniem funkcionēšanas ierobežojumiem**, papildus paredzot kritērijus funkcionēšanas izvērtēšanai

Uzlabet datu un informācijas apmaiņu ar
Labklājības ministriju

ATBILDĪBA, ATKLĀTĪBA, ATTĪSTĪBA

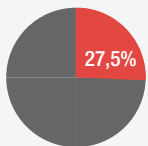
Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Rehabilitācijas pakalpojumi cilvēkiem ar skeleta, muskuļu un saistaudu slimībām

Rehabilitācija ir ieguldījums cilvēku kapitālā, kas veicina veselības, ekonomisko un sociālo attīstību

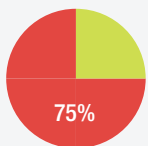
Rehabilitācija muskuļu un skeleta sistēmas slimību ārstēšanā ir īpaši būtiska slimības sākumā, lai savlaicīgi novērstu funkcionēšanas ierobežojumus un invaliditāti un cilvēki pēc iespējas ātrāk varētu atgriezties darbā

Slimības pabalstu saņēmēji

- Vairāk nekā 1/4 darbspējīgo slimības pabalstu saņēmēju ir kāda no muskuļu un skeleta sistēmas slimībām

Rehabilitācijas pakalpojumu saņēmēji

- ~75 % darbspējīgo slimības pabalstu saņēmēju ar kādu no muskuļu un skeleta sistēmas slimībām **rehabilitācijas pakalpojumus nav saņēmuši vispār**

Arodslimnieku skaits

- Pieaug cilvēku skaits, kuriem darbnespējas lapā norādīts cēlonis “arodslimība”
- 74 % viena no diagnozēm ir grupā “skeleta, muskuļu un saistaudu slimības”

- **No tiem tikai 22 % saņēmuši rehabilitācijas pakalpojumus**

Pirmreizēja invaliditāte

- Pretēji Veselības ministrijas plānotajam, **pieaug cilvēku skaits ar pirmreizējo invaliditāti**

- Gandrīz 1/4 gadījumu pirmreizējas invaliditātes iemesls ir muskuļu un skeleta sistēmas slimības

Valsts kontroles ieteikumi
Veselības ministrijai

Valsts finansējumu rehabilitācijai plānot **prioritāri, pamatojoties uz slimībām, kas biežāk saistās ar nopietniem funkcionēšanas ierobežojumiem**, papildus paredzot kritērijus funkcionēšanas izvērtēšanai

Uzlabot datu un informācijas apmaiņu ar
Labklājības ministriju

ATBILDĪBA, ATKLĀTĪBA, ATTĪSTĪBA

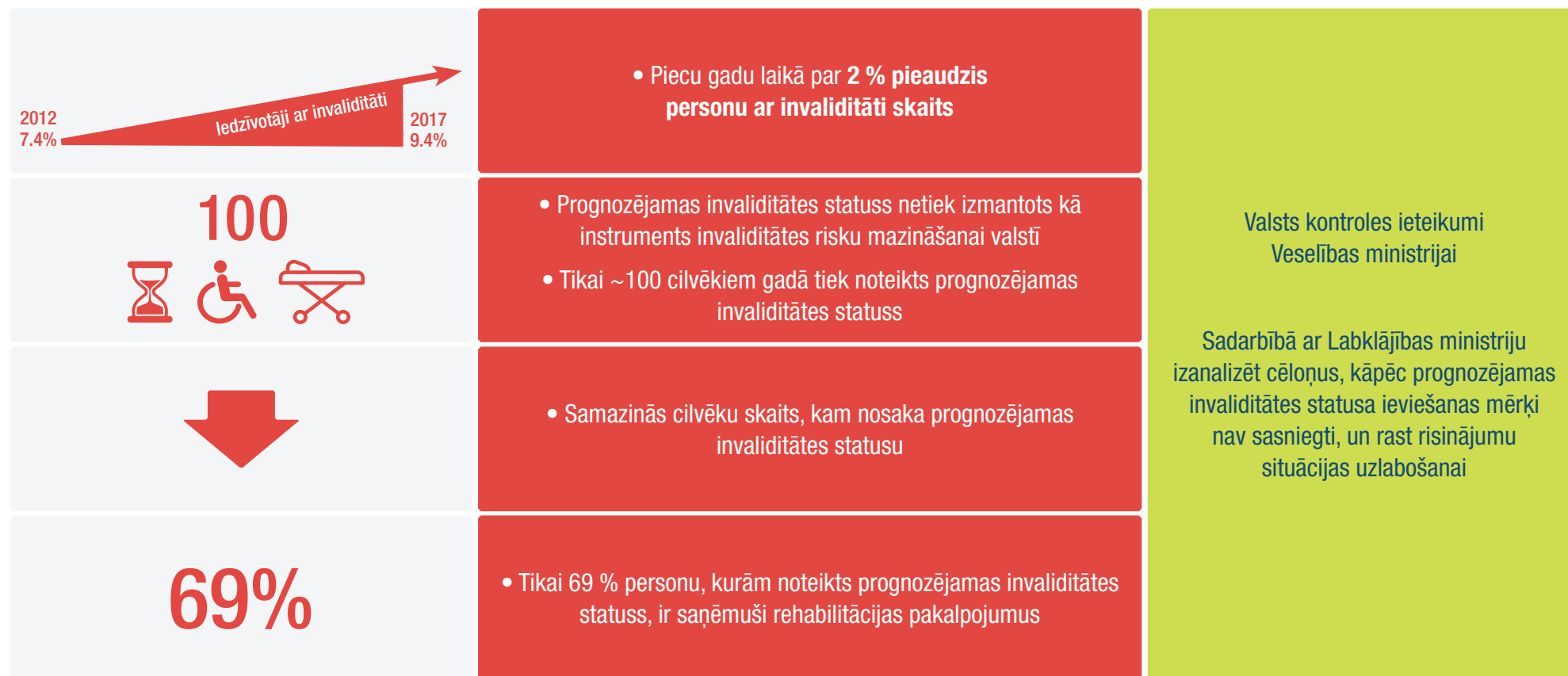

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Prognozējamās invaliditātes statuss

Rehabilitācija ir ieguldījums cilvēku kapitālā, kas veicina veselības, ekonomisko un sociālo attīstību

Prognozējamās invaliditātes statuss ir instruments, lai mazinātu risku kļūt par invalīdu

ATBILDĪBA, ATKLĀTĪBA, ATTĪSTĪBA

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Onkoloģisko un sirds un asinsvadu slimību pacientu rehabilitācija

Rehabilitācija ir ieguldījums cilvēku kapitālā, kas veicina veselības, ekonomisko un sociālo attīstību

Lai nodrošinātu uz pierādījumiem balstītu un izmaksu ziņā efektīvu onkoloģisko slimnieku ārstēšanu un rehabilitāciju, nepieciešams nodrošināt medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību.

Sirds un asinsvadu slimību pacientu rehabilitācija dod iespēju pacientam atjaunot vai uzlabot dzīves kvalitāti, piemēram, saglabājot vai uzlabojot darbību, palīdzot pacientam atgriezties ģimenē un sabiedrībā, atjaunojot pacienta dzīves kvalitāti.

- Veselības ministrija nav noteikusi rehabilitācijas jomas prioritātes, tās sasaistot ar augstajiem saslimstības, hospitalizācijas, invaliditātes un mirstības rādītājiem

	#		a	?		#	2
5		7	error		a		
	?		#		?	error	
		5		s		#	

<1%

- Veselības ministrija nezina, cik onkoloģiskajiem pacientiem nepieciešama medicīniskā rehabilitācija
- No kopējā onkoloģisko pacientu skaita, mazāk nekā 1% ir saņēmuši rehabilitācijas pakalpojumus
- Onkoloģisko pacientu skaits aug, rehabilitāciju saņēmušo skaits nepieaug.

invaliditātes
cēlonis

- Sirds un asinsvadu slimības gandrīz 25 % gadījumu ir pirmreizējās invaliditātes iemesls

- Netiek nodrošināta kardioloģisko pacientu specializētas rehabilitācijas pēctecība pēc izrakstīšanās no stacionāra

- Veselības ministrijai ir tikai prognozētie dati (1000 pacienti gadā) par kopējo insulta pacientu skaitu, kuriem būtu nepieciešama rehabilitācija, bet kuri to nesaņem

Valsts kontroles ieteikumi
Veselības ministrijai

Valsts finansējumu rehabilitācijai plānot
**prioritāri, pamatojoties uz slimībām,
kas biežāk saistās ar nopietniem
funkcionēšanas ierobežojumiem,**
papildus paredzot kritērijus
funkcionēšanas izvērtēšanai

Uzlabot datu un informācijas
apmaiņu ar Labklājības ministriju

ATBILDĪBA, ATKLĀTĪBA, ATTĪSTĪBA

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

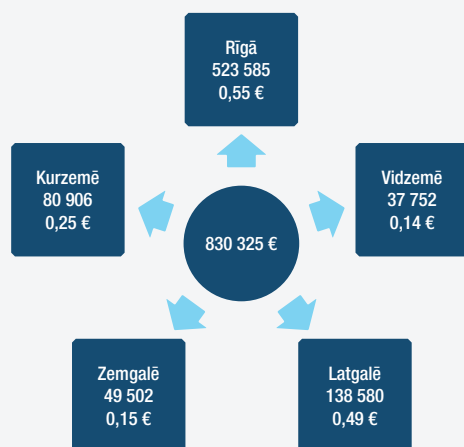
Rehabilitācija mājās

Rehabilitācija ir ieguldījums cilvēku kapitālā, kas veicina veselības, ekonomisko un sociālo attīstību

Rehabilitācijas mājās mērķis: uzlabot hroniski slimo pacientu veselības aprūpi, tā samazinot pacientu uzturēšanās laiku stacionārā, nodrošinot iespēju saņemt savlaicīgu rehabilitāciju un samazinot pacientu atkārtotu hospitalizāciju

Līgumu kopējās summas par rehabilitāciju mājās un faktiskais līdzekļu apjoms uz vienu iedzīvotāju

- Rehabilitāciju mājās var saņemt pacienti tikai ar noteiktām diagnozēm, nevis ar noteiktiem funkcionēšanas traucējumiem

- Nav nodrošināta pakalpojuma vienlīdzīga un savlaicīga pieejamība visā Latvijas teritorijā, it īpaši attālākajos lauku reģionos
- Pakalpojuma tarifs nemotivē ārstniecības iestādes sniegt pakalpojumu

Valsts kontroles ieteikumi
Veselības ministrijai

Valsts finansējumu rehabilitācijai plānot **prioritāri, pamatojoties uz slimībām, kas biežāk saistās ar nopietniem funkcionēšanas ierobežojumiem**, papildus paredzot kritērijus funkcionēšanas izvērtēšanai

Uzlabot datu un informācijas apmaiņu ar Labklājības ministriju

ATBILDĪBA, ATKLĀTĪBA, ATTĪSTĪBA

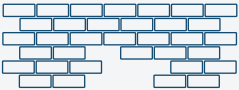

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Ģimenes ārsta loma pacienta rehabilitācijā

Rehabilitācija ir ieguldījums cilvēku kapitālā, kas veicina veselības, ekonomisko un sociālo attīstību

Rehabilitācijai jābūt veselības aprūpes pilnvērtīgai sastāvdaļai ar mērķi mazināt invaliditātes risku. Lai ārstniecības procesā optimāli izmantotu rehabilitācijas pakalpojumus, ārstniecības personām nepieciešama izpratne par rehabilitācijas principiem un tās lomu pacienta ārstēšanā. Nozīmīga ir arī pacienta līdzdalība.

	<ul style="list-style-type: none">• Jāstiprina ģimenes ārsta loma pacienta rehabilitācijā	<p>Valsts kontroles ieteikumi Veselības ministrijai</p> <p>Pilnveidot ģimenes ārstu izpratni par rehabilitācijas nozīmi un nepieciešamību nosūtīt pacientu tālākai izvērtēšanai</p> <p>Paaugstināt akūtas un subakūtas rehabilitācijas pakalpojumu nozīmību pacientu koordinēšanā un ārstēšanā</p>
	<ul style="list-style-type: none">• Ģimenes ārstiem jāuzlabo izpratne par rehabilitācijas lomu	
	<ul style="list-style-type: none">• Jāstiprina ģimenes ārstu motivācija iesaistīties pacientu rehabilitācijas procesa nodrošināšanā	
	<ul style="list-style-type: none">• Ģimenes ārstam savlaicīgi jāatpazīst invaliditātes riski un jāvirza pacients rehabilitācijas saņemšanai. Pretējā gadījumā pieaug invaliditātes risks	
	<ul style="list-style-type: none">• Mazs prognozējamās invaliditātes ekspertīzei nosūtīto personu skaits - tikai 69 cilvēki gadā	
	<ul style="list-style-type: none">• Ģimenes ārstiem jāpalīdz pacientiem izprast rehabilitācijas nozīmi un jāmotivē uzlabot veselību	

ATBILDĪBA, ATKLĀTĪBA, ATTĪSTĪBA

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Rehabilitācijai jābūt vērstai uz rezultātu, nevis procesu

Rehabilitācija ir ieguldījums cilvēku kapitālā, kas veicina veselības, ekonomisko un sociālo attīstību

Rehabilitācijā pakalpojuma kvalitāte vērtējama pēc sasniegtā rezultāta. Rehabilitācijas efektivitātes mērīšanai nepieciešams atskaites punkts, var būt atgriešanās darbā, darbnespējas lapu un dienu vai hospitalizācijas gadījumu skaita samazināšanās

Veselības politika 	Rehabilitācija 	
		<ul style="list-style-type: none">• Veselības ministrijas politikas plānošanas dokumentos ir noteikts salīdzinoši maz pasākumu rehabilitācijas jomas attīstībai, tomēr arī tie nav ieviesti, bet gan ir palikuši “uz papīra”
		<ul style="list-style-type: none">• Valstī nav redzējuma par sniegto medicīnisko rehabilitācijas pakalpojumu efektivitāti
		<ul style="list-style-type: none">• Valstī nav vienotas izpratnes par rehabilitācijas mērķu formulēšanu
		<ul style="list-style-type: none">• Nav datu par sasniegtajiem rehabilitācijas rezultātiem
		<ul style="list-style-type: none">• Nav kritēriju, kas ļautu novērtēt sasniegtos rehabilitācijas rezultātus

Valsts kontroles ieteikumi
Veselības ministrijai

Izstrādāt datu monitoringa sistēmu

- paredzēt vienotu un standartizētu pieeju pacientu funkcionēšanas novērtēšanai visos rehabilitācijas posmos
- nodrošināt informācijas uzkrāšanu un apmaiņu par pacientu dažādos veselības aprūpes posmos
- noteikt rehabilitācijas kvalitātes indikatorus, kas ļautu gan vērtēt sasniegto rezultātu katram pacientam individuāli, gan arī novērtēt Veselības ministrijas īstenoto rehabilitācijas politiku kopumā

ATBILDĪBA, ATKLĀTĪBA, ATTĪSTĪBA

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

